In aanmerking te nemen middelen Pw - inkomen

De meeste middelen worden in mindering gebracht op de bijstandsuitkering. Soms is dat heel duidelijk, bijvoorbeeld als het gaat om inkomsten uit werk. Maar soms is het veel minder duidelijk. Giften bijvoorbeeld kunnen in bepaalde gevallen vrij gelaten worden als de gift verenigbaar is met de bijstand. Er is beleidsvrijheid over hoe u dat invult. En inkomsten in natura worden ook gekort, maar moeten eerst omgerekend worden naar een waarde in het economisch verkeer.

◎ Wel in aanmerking te nemen middelen Pw

Inkomen

Onder inkomen verstaan we onder meer:

- inkomsten uit of in verband met arbeid (dit geldt ook voor niet-algemeen geaccepteerde arbeid, bijvoorbeeld hennepteelt)
- inkomsten uit vermogen (bijvoorbeeld beleggingen)
- inkomsten uit verhuur / onderverhuur / kamer huur
- inkomsten uit van een kostganger of meer kostgangers (kostgangersvergoeding)
- inkomsten uit voorlopige teruggaven van de Belastingdienst (heffingskortingen)
- socialezekerheidsuitkeringen
- alimentatie / alimentatieafkoopsom
- teruggave inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen m.b.t. een periode waarin bijstand is verleend
- inkomsten die naar aard met eerdergenoemde inkomsten / uitkeringen overeenkomen
- loon in natura

Deze onderwerpen komen in In aanmerking te nemen middelen Pw - inkomen uitgebreider aan bod.

Bepaling netto-inkomen

Voor de bepaling van het netto-inkomen uit arbeid, gaat u in principe uit van het nettobedrag dat staat vermeld op de salarisstrook. Hier kun u niet volledig van uitgaan, omdat de werkgever onbelaste vergoedingen kan verstrekken. De werkgever kan ook een bedrag inhouden op het salaris dat wel bij het netto-inkomen hoort.
Een aantal onbelaste vergoedingen wordt niet als inkomsten gezien. Denk aan reiskosten, koffiegeld of een maaltijdvergoeding voor werknemers die voor hun werk veel onderweg zijn. De vergoeding moet wel in verhouding staan tot

de reële kosten, anders verrekent u het meerdere wel als inkomen. Er is dan sprake van verkapte inkomsten.
De inhoudingen van koffiegeld op het salaris telt u juist bij het netto-inkomen op. Dit is feitelijk een betaling van de werknemer aan de werkgever.

Inkomen of lening

Als iemand op regelmatige basis geld op de rekening ontvangt, is het soms lastig vast te stellen of het gaat om een lening of om inkomsten. Zie voor meer informatie Geldlening.

Rente is geen inkomen

Rente kunt u niet als inkomen aanmerken, dit wordt vrijgelaten op basis van lid 2 onder i van artikel 31 Participatiewet.

Vermogen

Onder bezittingen wordt verstaan: al het aanwezige geld (contanten, spaargeld, obligaties, vorderingen op derden en dergelijke) en alle aanwezige roerende en onroerende zaken. Het gaat daarbij zowel om de feitelijk aanwezige bezittingen als om de bezittingen waarover de inwoner of het gezin redelijkerwijs kan beschikken.

Bewijslast

De bewijslast dat bezittingen van de inwoner zijn, ligt in eerste instantie bij de gemeente. Heeft de gemeente aangetoond dat de bezittingen van de inwoner zijn (bijvoorbeeld bankrekeningen staan op zijn naam), dan is het aan de inwoner om het tegendeel aannemelijk te maken. U mag de inwoner daarbij niet alle hulp weigeren onder verwijzing naar de inlichtingenplicht en bewijslast van de inwoner (ECLI:NL:CRVB:2010:BM4996).

Pw art. 31
Pw art. 32
Pw art. 33
Pw art. 34

◎ Gift ontvangen door uitkeringsgerechtigde

Er is sprake van een gift als iemand iets ontvangt van een persoon of een instelling. Of u de gift meetelt als middel is per situatie verschillend en zal altijd individueel beoordeeld moeten worden.

Wat moet u doen als iemand een gift ontvangt?

Als iemand met een bijstandsuitkering een gift ontvangt, dan zult u een aantal zaken moeten beoordelen.

- Gaat het om een gift die vrijgelaten moet worden of wordt deze als middel aangemerkt?

- Als de gift als middel wordt aangemerkt, is het dan inkomen of vermogen?

Hoe beoordeelt u dat?

De vraag hoe u dat beoordeelt, wordt per onderdeel uitgewerkt.

Vrijlaten of in aanmerking nemen?

U mag een gift vrijlaten als het verantwoord is in het kader van de uitkering. In beleid kan vastgelegd zijn welke criteria gebruikt worden om dat vast te stellen, maar het blijft in alle gevallen maatwerk. Om een antwoord op deze vraag te geven, kijkt u in ieder geval naar de volgende aspecten:

- Wat is het doel van de gift?
  Heeft de gift betrekking op kosten waarin de uitkering al voorziet? Zo ja, dan is dit een aanwijzing dat u de gift wel als middel moet aanmerken. Is de gift bestemd voor specifieke kosten die niet in de uitkering zijn begrepen, dan kunt u deze vaak buiten beschouwing laten. Of de bestemming van de gift met de uitkering te verenigen is, moet individueel beoordeeld worden.
- Wat is de hoogte van de gift?
  Het is belangrijk dat het bestedingsniveau van de inwoner nog wel verenigbaar is met de bijstand. Wordt het bestedingsniveau hoger, dan is de gift over het algemeen aan te merken als middel. De individuele omstandigheden zijn hierbij doorslaggevend.
- Heeft de gift een onverplicht karakter?
  Dit is met name relevant als het gaat om verstrekkingen uit steunfondsen voor de minima. Deze kunnen alleen als gift worden aangemerkt als hieraan geen betalingsverplichting ten grondslag ligt. Het is dan niet belangrijk of het steunfonds werkt onder beheer van de (lagere) overheid of door hen opgerichte organisaties.

Inkomen of vermogen?

Heeft u vastgesteld dat de gift als middel in aanmerking moet worden genomen? Dan volgt de vraag of het gaat om inkomsten of vermogen. Daarvoor geldt de volgende vuistregel:

- Eenmalige giften tellen mee als vermogen,
- Periodieke giften tellen mee als inkomen.

Zie voor uitspraken van de CRvB jurisprudentie in aanmerking te nemen middelen.

Gift of kostenbesparing?

Een gift valt onder artikel 31, tweede lid onder m Pw. Bij een kostenbesparing moet er worden afgestemd op grond van artikel 18, eerste lid Pw. Het is dus belangrijk om rekening te houden met dit verschil.

Vier kenmerken van kostenbesparing zijn:

- Het gaat om kosten voor levensonderhoud. Kosten die iedereen moet maken en die uit de bijstandsnorm voldaan moeten worden.
- Het is structureel. Gaat het om een eenmalige betaling door een derde, dan is er geen sprake van een structurele kostenbesparing.

- Het is substantieel. Het moet echt gaan om kosten die zodanig substantieel zijn dat de bijstandsnorm niet meer past bij de situatie.
- Niet vrij besteedbaar. Het gaat om betalingen aan instanties of in goederen (zoals boodschappen) die niet te gelde gemaakt kunnen worden.

Lees hier meer over kostenbesparing.

Pw art. 31
Pw art. 34

◎ Kasstortingen en bijschrijvingen

Als er sprake is van kasstortingen en bijschrijvingen op een bankrekening van een bijstandsontvanger zijn dit in beginsel in aanmerking te nemen middelen.

Stortingen en bijschrijvingen die

- een terugkerend of periodiek karakter hebben en
- door betrokkene kunnen worden aangewend voor de algemeen noodzakelijke kosten en
- zien op een periode waarover een beroep op bijstand wordt gedaan,

zijn in beginsel inkomen als bedoeld in artikel 32, 1e lid Pw. Dat geldt ook voor een eenmalige kasstorting. Er zijn uitzonderingen, lees ook Zijn bijschrijvingen van cashbackplatforms inkomen?

Kasstortingen kennen (anders dan bijschrijvingen) geen 'omschrijving'. Het is dus aan de inwoner om hier aannemelijke en onderbouwde verklaringen over af te leggen. Ook al omdat storten, vanwege de eraan verbonden kosten, niet de meest voor de hand liggende manier is om geld op je rekening te krijgen. Hoeveel het kost om geld te storten, verschilt per bank en soms ook per frequentie (hoe vaker, hoe duurder). Vanwege het risico op witwassen, is in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) geregeld dat banken contante stortingen vanaf € 10.000 per jaar moeten melden bij de Financiële inlichtingen eenheid.

Onderzoek

U onderzoekt of de inwoner een redelijke verklaring heeft voor de stortingen en bijschrijvingen en of de inwoner dit met objectieve en verifieerbare gegevens aannemelijk kan maken. Het kan gebeuren dat iemand contant geld opneemt met een creditcard, om dit vervolgens te storten op de eigen rekening in verband met tekorten. Dit kan eenvoudig aangetoond worden met de afschriften van de creditcard. Dan kort je het niet. Kasstortingen kunnen ook wijzen op 'gokactiviteiten'. Namelijk het storten van contant uitgekeerde winst. Hoe met gokinkomsten om te gaan wordt uitgelegd bij gokken. Stortingen kunnen ook te maken hebben met zwarte inkomsten. Het is aan degene die bijstand ontvangt of aanvraagt om de herkomst van de bedragen duidelijk te maken.

Als de herkomst onduidelijk blijft moet u het bedrag aanmerken als middelen als de inwoner het bedrag van de kasstorting voor levensonderhoud kan aanwenden.

Vaststelling van recht op uitkering

Slaagt de inwoner er niet in om de herkomst van de stortingen aan te tonen, dan is sprake van inkomsten, die gekort, verrekend of teruggevorderd kunnen worden. Alleen wanneer de gemeente aannemelijk kan maken dat er naast de stortingen er nog meer middelen zijn verkregen, kan de situatie ertoe leiden dat het recht op bijstand niet (meer) kan worden vastgesteld. Daarvoor is vereist dat er concrete aanwijzingen bestaan dat de inwoner middelen heeft verkregen die niet in de kasstortingen zijn inbegrepen. Blijkt echter uit een onderzoek dat de stortingen verband houden met handel en heeft de inwoner geen deugdelijke administratie van de inkomsten, dan kan het recht op bijstand niet worden vastgesteld over die periode. De hoogte van de cash-stortingen is dan niet meer van belang, omdat de hele maand(en) worden ingetrokken. Dit geldt eveneens als uit het onderzoek blijkt dat de inwoner inkomsten had uit een verzwegen hennepkwekerij en hij geen - met onderbouwde gegevens - duidelijkheid over de omvang van de inkomsten kan verschaffen.

Hoogte van stortingen

Voor zover de geconstateerde kasstortingen in een maand lager waren dan de toepasselijke bijstandsnorm en betrokkene hiervan niet tijdig melding heeft gemaakt, kunt u de bijstand van betrokkene in verband met ontvangen inkomsten op grond van artikel 54, 3e lid Pw herzien over de maanden waarin deze hebben plaatsgevonden. Als het totaalbedrag aan kasstortingen in een maand hoger was dan de toepasselijke bijstandsnorm en geen aanknopingspunten zijn om aan te nemen dat de storting op meerdere maanden betrekking heeft, kunt u de bijstand van betrokkene over die maand intrekken en bestaat aanleiding het meerdere toe te rekenen aan het vermogen. Er zijn situaties mogelijk waarin achteraf blijkt dat gedurende een langdurige periode een groot aantal hoge kasstortingen in verband met op geld waardeerbare werkzaamheden zijn gedaan. Betrokkene kan zich dan niet beroepen op recht op bijstand over de maanden waarin de kasstortingen lager waren dan de toepasselijke bijstandsnorm, behalve wanneer hij via een deugdelijke administratie volledige zekerheid kan bieden over de maandelijkse inkomsten. Alleen stortingen zijn hiervoor onvoldoende. U moet dan de ten onrechte ontvangen bijstand terugvorderen omdat het recht niet langer is vast te stellen en beoordelen of u ook een bestuurlijke boete gaat opleggen.

Eerder opgenomen uitkeringsgeld

Als de inwoner stelt dat de kasstorting bestaat uit eigen geld dat hij eerder van zijn bankrekening heeft opgenomen en vervolgens weer heeft teruggestort om rekeningen te betalen, dient hij dit voldoende inzichtelijk te maken. Uit de

bankafschriften dient een directe relatie tussen de gestorte bedragen en de eerder opgenomen bedragen zijn af te leiden. Een rechtstreeks verband tussen de opgenomen bedragen en de gestorte bedragen blijkt in onderlinge samenhang uit:

- de omvang van de opgenomen en gestorte bedragen en
- het tijdsverloop tussen de opnames en de kasstortingen en
- de reden(en) voor de opnames en stortingen.

Buitenlandse kinderbijslag

Als een alleenstaande ouder kinderbijslag uit het buitenland ontvangt dan kan dit gevolgen hebben voor de bijstandsuitkering.

Wat is het?

De Verordening (EG) Nr. 883/2004 regelt wanneer er buitenlandse gezinsbijslag verstrekt moet worden aan de ouder(s) van kinderen die wonen in Nederland. De SVB vult zo nodig de buitenlandse gezinsbijslag aan tot het bedrag van de Nederlandse gezinsbijslag (kinderbijslag én kindgebonden budget). Zie ook: Vraag 2. Is sprake van een ten laste komend kind?

Wat moet u doen?

Als de SVB de gezinsbijslag aanvult hoeft u niets te doen. De ontvangen gezinsbijslag valt onder de vrij te laten middelen (artikel 31, tweede lid, onder b Pw). Als de buitenlandse gezinsbijslag hoger is dan de Nederlandse gezinsbijslag dan kort u het meerdere op de algemene bijstandsuitkering (ECLI:NL:CRVB:2021:1909).

Let op: Buitenlandse gezinsbijslag ontvangen voor kinderen vanaf 18 jaar zijn middelen die ontvangen worden voor personen die niet in de bijstand zijn inbegrepen. Deze moet u wel vrijlaten op grond van artikel 31 lid 2 sub a Pw.

Documenten

- Verordening (EG) Nr 883 2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004

Middelentoets gehuwden

Bij gehuwden (en daarmee gelijkgestelden) wordt rekening gehouden met de middelen van beide echtgenoten (partners). Alleen als gehuwden duurzaam gescheiden leven, kunnen zij als ongehuwd worden aangemerkt (artikel 3, tweede lid, onderdeel b Pw). In dat geval wordt geen rekening gehouden met de middelen van de andere echtgenoot.

Ook bij een buitenlands huwelijk wordt rekening gehouden met de middelen van beide partners. Op grond van artikel 10:31, eerste lid, BW wordt een buiten Nederland gesloten huwelijk, dat ingevolge het recht van de staat waar de

huwelijksvoltrekking plaatsvond rechtsgeldig is, of nadien rechtsgeldig is geworden, als zodanig erkend. Behalve als er een beletsel zou zijn voor een registratie, zoals strijd met de Nederlandse openbare orde. Beide personen worden daarom ook voor de Participatiewet als gehuwd aangemerkt. Omdat de erkenning van rechtswege tot stand komt, is er geen meerwaarde om de verplichting op te leggen het huwelijk te laten legaliseren.

In een uitspraak van 22 september 2020 bevestigde de Centrale Raad van Beroep dat een BRP-registratie niet noodzakelijk is voor de rechtsgeldigheid van een huwelijk in Nederland (ECLI:NL:CRVB:2020:2263).

◎ Vrijlatingen, schadevergoedingen en smartengeld

Er kan onderscheid worden gemaakt tussen materiële en immateriële schadevergoedingen.

- Materiële schadevergoeding vergoedt materiële kosten (de auto moet opnieuw gespoten worden of de fiets is kapot).
- Immateriële schadevergoeding vergoedt wat minder zichtbare kosten (bijvoorbeeld gederfde levensvreugde, pijn en ellende).

Vaak worden materiële en immateriële schadevergoedingen toegekend in één bedrag. U moet in dat geval nader uitzoeken hoe dit bedrag is samengesteld. Aanknopingspunten hiervoor kunnen staan in een vonnis, een vaststellingsovereenkomst en eventueel ook in aanvullende correspondentie/verslagen rondom vaststelling van de schadevergoeding.

Vergoedingen materiële schade

Bij materiële schadevergoedingen gaat het om vergoedingen voor loonderving of vergoedingen voor schade of verlies van materiële zaken. U beoordeelt bij materiële schade per individu wat bij de bijstandsverlening in aanmerking moet worden genomen. (zie ook Buiten beschouwing te laten materiële schadevergoeding en verlies arbeidsvermogen - jurisprudentie)

Inkomen

Gaat het om een vergoeding van loonderving? Dan wordt dit gezien als inkomen, omdat dit bestemd is voor de kosten van levensonderhoud. In dat geval moet u beoordelen op welke periode deze vergoeding betrekking heeft. Het bedrag wordt gedeeld door het aantal maanden en maandelijks gekort als inkomen.

Vermogen

Gaat het om een vergoeding voor schade aan of verlies van iets dat de inwoner al had? Dan kunt u dat bedrag vrijlaten. De inwoner had iets (een fiets), die is verloren gegaan, dus nu koopt hij een vervangende zaak (fiets). Schaft hij andere dingen van de vergoeding aan, dan moet u beoordelen of deze zaken algemeen gebruikelijk of noodzakelijk zijn. Houdt de inwoner het bedrag op

zijn spaarrekening of schaft hij niet-noodzakelijke goederen aan, dan mag u beoordelen of dit met de bijstand verenigbaar is. Zo niet, dan wordt het als vermogen (artikel 34 Pw) in aanmerking genomen.

Huishoudelijke hulp

Bij een ongeval kan de inwoner beperkingen oplopen waardoor het verrichten van huishoudelijk werk en werkzaamheden in en om het huis moeilijker wordt. In dit soort gevallen komt het voor dat de huishoudelijke hulp als schadepost deel uitmaakt van de schadevergoeding.

Om te beoordelen of u dit bedrag als middel gaat toerekenen of niet, is het van belang om vast te stellen of er objectief verifieerbare gegevens zijn die aantonen dat de huishoudelijke hulp werkelijk wordt gebruikt en hoeveel deze kost. Als dit onvoldoende aannemelijk wordt gemaakt, kunt u het volledige bedrag toerekenen aan de middelen (ECLI:NL:CRVB:2015:4190). Als de inwoner voor slechts een gedeelte van het bedrag aantoont dat deze kosten maakt voor huishoudelijke hulp, kunt u dat gedeelte buiten beschouwing laten en het overige bedrag toerekenen aan de middelen (ECLI:NL:CRVB:2006:AY:3565).

Bij bewijsstukken kunt u denken aan een onderbouwing van hoe het geld ingezet gaat worden voor de huishoudelijke hulp, een verklaring van degene die de hulp gaat verrichten of dat u als gemeente verlangt dat de inwoner een goede administratie bijhoudt van het geld dat deze besteedt aan de hulp.

Vergoedingen immateriële schade

Bij immateriële schadevergoeding gaat het om vergoedingen inzake gederfde levensvreugde. U kijkt hierbij naar de hoogte van de immateriële schadevergoeding. Is de vergoeding exorbitant hoog, of heeft het een loondervend karakter, dan kunt u dat deel wel als middelen in aanmerking nemen.
Voor zover de immateriële schadevergoeding door de gemeente buiten beschouwing wordt gelaten, mag deze ook voor langere termijn worden benut ter compensatie van de beperking die is opgetreden. Het is in beginsel aan de inwoner om te bepalen welke aanwending aan de vrijgelaten immateriële schadevergoeding wordt gegeven als invulling van het hervinden van levensvreugde.

Een standaard verdeling van 1/3 deel vrijlaten en 2/3 deel niet kan de rechterlijke toets niet doorstaan. Zie bijvoorbeeld: ECLI:NL:CRVB:2023:707. Van belang bij de beoordeling van het vrij te laten bedrag is:

- de oorzaak van de schade (letselschade weegt zwaarder dan bijvoorbeeld onterechte detentie);
- is de schade blijvend;
- de leeftijd van betrokkene (bereken het maandbedrag dat betrokkene extra heeft gedurende de rest van het leven gebaseerd op de levensverwachting).

Lees ook deze bespreking van ECLI:NL:CRVB:2023:909.

Vergoedingen die NIET in aanmerking worden genomen

In artikel 31, 2e lid onder l Pw staat dat bepaalde uitkeringen en vergoedingen voor materiële en immateriële schade vrijgelaten kunnen worden. Dit is geregeld bij ministeriële regeling: de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ, artikel 7.

a. slachtoffers van de Bijlmerramp
b. asbestslachtoffers
c. omwonenden van het luchtvaartterrein Maastricht
d. slachtoffers van legionella-besmetting
e. eenmalige uitkering oud-mijnwerkers in verband met silicose
f. eenmalige uitkering twee tot vijfjarige diensttijd veteranen
g. slachtoffers Tweede Wereldoorlog (Joodse, Sinti-, Roma- en Indische gemeenschappen)
h. vrijwilligersvergoeding, voor aandachtspunten en de hoogte, zie: Fiscale aandachtspunten vrijwilligersvergoeding
i. eenmalige tegemoetkoming i.v.m. pensioenverevening bedoeld in art. 2 van de Tijdelijke regeling eenmalige tegemoetkoming pensioenverevening de regeling is vervallen maar blijft van toepassing op de afwikkeling van deze regeling
j. slachtoffers DES-gebruik tijdens de zwangerschap
k. niet-loondienst gerelateerde slachtoffers van mesothelioom (asbestkanker)
l. slachtoffers seksueel misbruik in de Rooms-Katholieke Kerk
Het gaat hier om een eenmalige vergoeding met een gemengd karakter: het is zowel smartengeld als een onkostenvergoeding voor therapie of reiskosten
m. minderjarige slachtoffers van geweld in instellingen en pleeggezinnen.
Het Schadefonds Geweldsmisdrijven voert deze regeling uit. Het gaat om één bedrag van € 5.000,-
n. eenmalige bijzondere uitkering in verband met een militair pensioen
o. tegemoetkomingen Q-koortsuitbraak over periode 2007 tot en met 2010
p. betalingen door de Belastingdienst/Toeslagen inzake:
1. de compensatie of aanvullende compensatie, bedoeld in artikel 2.1 of artikel 2.14h van de Wet hersteloperatie toeslagen;
2. de O/GS-tegemoetkoming en de aanvullende O/GS-tegemoetkoming, bedoeld in artikel 2.6 van de Wet hersteloperatie toeslagen
3. het forfaitair bedrag, bedoeld in artikel 2.7 van de Wet hersteloperatie toeslagen;
4. de incidentele noodvoorziening, bedoeld in artikel 2.8 of artikel 2.9 van de Wet hersteloperatie toeslagen;
5. de bijzondere tegemoetkoming kinderopvangtoeslag, bedoeld in artikel 2.9 van de Wet hersteloperatietoeslagen;
6. de eenmalige tegemoetkoming, bedoeld in artikel 49g van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen, zoals dat luidde op 25 januari 2021;
7. de tegemoetkoming voor kind, bedoeld in artikel 2.10 of artikel 2.11a van de Wet hersteloperatie toeslagen of de tegemoetkoming voor pleegkind of voormalig pleegkind, bedoeld in artikel 2.11 of artikel 2.11b van de Wet hersteloperatie toeslagen;

8. de tegemoetkoming, bedoeld in Afdeling 2.5 van de Wet herstelloperatie toeslagen.

q. het voorschot voor slachtoffers van de 'schilderziekte' (CSE).
r. een uitkering als bedoeld in de Wet schadefonds geweldsmisdrijven, met uitzondering van het deel van de uitkering dat vanwege de derving van levensonderhoud wordt verstrekt aan nabestaanden. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven verstrekt eenmalige financiële tegemoetkomingen aan mensen die door een geweldsmisdrijf ernstig lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen. Ook verstrekt het fonds tegemoetkomingen aan nabestaanden van slachtoffers die door een geweldsmisdrijf of dood door schuld zijn overleden. De tegemoetkoming is bedoeld om het geschade vertrouwen enigszins te herstellen en het slachtoffer of de nabestaande financieel vooruit te helpen, zodat de blik weer op de toekomst kan worden gericht. De ontvanger is vrij in de besteding en in beginsel is de tegemoetkoming belastingvrij. De tegemoetkoming bedraagt maximaal € 35.000. De uitkering vanuit dit schadefonds wordt niet aangemerkt als middel, behalve het deel van de uitkering dat vanwege derving van levensonderhoud wordt verstrekt aan nabestaanden. Het vrijlaten daarvan staat volgens de staatssecretaris op gespannen voet met het aanvullend karakter van de bijstand. Gemeenten hebben de vrijheid om in individuele situaties te beoordelen of en in hoeverre een uitkering uit het fonds voor gederfd levensonderhoud met toepassing van artikel 31 lid 2 onder m Pw kan worden vrijgelaten. Het betreft hier maatwerk.
s. de eenmalige aanvullende financiële bijdrage van de Stichting Zorg na Werk in Coronazorg (ZWiC). Het gaat hier om een eenmalige uitkering van € 30.000 aan de zorgverlener die als gevolg van het werk met coronapatiënten zelf op de intensive care terechtkomt en een eenmalige uitkering van € 50.000 aan de nabestaande van een zorgverlener die als gevolg van het werk met coronapatiënten overlijdt.
t. Dutchbat-III-veteranen. Deze veteranen krijgen een bedrag van € 5.000,- niet alleen als erkenning voor de moeilijke omstandigheden waarin ze hun werk moesten doen, maar ook voor de negatieve media-aandacht die zij te verduren kregen.
u. nabestaanden van de in Srebrenica omgekomen mannelijke vluchtelingen. Echtgenotes komen in aanmerking voor een schadevergoeding van € 15.000,-, voor andere directe familieleden is het bedrag € 10.000,- Het gaat hier om de Val van Srebrenica en de daarop volgende genocide op meer dan 7.000 moslimmannen en jongens.
v. transgenders en intersekse personen die in de periode 1985 -2014 hun geslacht hebben laten wijzigen in hun geboorteakte. Tussen 1985 en 2014 konden transgender en intersekse personen alleen het geslacht in de geboorteakte laten aanpassen wanneer aan bepaalde strenge voorwaarden werd voldaan. Voor het leed dat hiermee gepaard ging is nu erkenning gekomen en zijn excuses gemaakt. Vanaf 18 oktober 2021 kunnen transgender en intersekse personen een tegemoetkoming van € 5.000,- aanvragen.
w. slachtoffers van voorlopig 3 stoffengerelateerde beroepsziekten: 1) longkanker door asbest, 2) allergisch astma en 3) chronische encephalopathie (CSE);
x. de schadevergoeding die door de Stichting VSSA is toegekend aan de overlevenden en nabestaanden van het schietincident in Alphen aan den Rijn op 9 april 2011;

y. de schadevergoeding voor nabestaanden van personen die door het neerhalen van de MH17 op 17 juli 2014 zijn overleden;
z. de eenmalige uitkering in verband met langdurige post-COVID klachten aan zorgmedewerkers op grond van de Regeling zorgmedewerkers met langdurige post-COVID klachten;
aa. de compensatie van de Wet compensatie wegens selectie aan de poort, voor gedupeerden van discriminatoire handmatige selectie van de ib/pvv van 2012 tot 2019 en de gevolgen daarvan; bb. het eenmalige bedrag, bedoeld in het Tijdelijk besluit eenmalig bedrag ouderen van Surinaamse herkomst.

Belastingen, terugontvangst

Een belastingteruggaaf ziet op een voorafgaande periode. Er zijn nu twee mogelijkheden:

Belastingjaar buiten de uitkeringsperiode

Heeft een belastingteruggaaf betrekking op een belastingjaar buiten de uitkeringsperiode, dan merkt u de middelen aan als vermogen. Voor de bepaling van de periode waarop dit betrekking heeft gaat u uit van de datum waarop de aanspraak ontstond. In de praktijk betekent dit vaak dat u het vermogen bij aanvang van de uitkering opnieuw moet vaststellen.

Belastingjaar binnen de uitkeringsperiode

Heeft een belastingteruggaaf betrekking op een belastingjaar binnen de uitkeringsperiode, dan merkt u het aan als inkomen en brengt u het volledig in mindering op de uitkering.

Let op!

Niet alle belastingteruggaven zijn een middel voor de uitkering. Zo zijn teruggaven in verband met aftrek buitengewone lasten en giften geen middel voor de Participatiewet. Ook een teruggaaf in verband met de jonggehandicaptenkorting behoort niet tot de middelen. Alle andere teruggaven die betrekking hebben op de bijstandsperiode behoren wel tot de middelen.

Pw art. 32
Pw art. 34

Machtiging voor bankrekening, volmacht

Iemand kan gemachtigd zijn de bankrekening van iemand anders te beheren, als diegene bijvoorbeeld niet (meer volledig) in staat is om zelf zijn bankzaken te regelen.
De gemachtigde kan zelfstandig handelingen namens de rekeninghouder verrichten, zonder dat deze rekeninghouder hiervoor telkens toestemming hoeft te geven. Het gaat om betalingen, overschrijvingen en kasopnames. De

rekeninghouder blijft de enige eigenaar van het geld. De gemachtigde is dus géén mederekeninghouder en kan niet vrij over het tegoed beschikken.

Een machtiging is aan te vragen bij de bank. Hiervoor moet een schriftelijke verklaring worden opgemaakt, ondertekend door de bankrekeninghouder en de te machtigen persoon. De gemachtigde kan een eigen bankpas ontvangen. De machtiging kan voor een korte periode gelden of voor onbepaalde tijd.

Inlichtingenplicht gemachtigde

De bijstandsgerechtigde die over een bankmachtiging beschikt moet dit melden en inzicht te geven in de uitvoering van de machtiging. Het verdient aanbeveling om aanvragers en bijstandsgerechtigden van deze informatieplicht in kennis te stellen.

Het feitelijk gebruik maken van de machtiging betekent dat de bijstandsgerechtigde redelijkerwijs over (de tegoeden op) die rekening kan beschikken. U moet de gemachtigde bijstandsgerechtigde wel in de gelegenheid stellen om aannemelijk te maken dat de mutaties geen invloed hadden op zijn eigen financiën.

De gelden op de rekening waarvoor de machtiging geldt, worden niet gezien als in aanmerking te nemen middelen, als:

- de gemachtigde bijstandsgerechtigde volledig inzage verleent in het saldo en het verloop van de bankrekening en een eventueel daaraan gekoppelde spaarrekening, en
- geldopnames en overboekingen uitsluitend ten behoeve van de rekeninghouder zijn gedaan.

In de brief van 20 september 2018 gaat de staatssecretaris in de beantwoording van kamervragen over het onderwerp 'volmacht en de Participatiewet' in op hoe om te gaan met volmachten voor bankrekeningen.

Daarin is onder punt 4 het volgende te lezen: "Indien de bijstandsgerechtigde volledig aan zijn inlichtingenplicht voldoet en als gevolmachtigde de tot zijn beschikking zijnde middelen slechts aanwendt ten behoeve van de volmachtgever, dient de bijstand niet stopgezet te worden."

Hiermee volgt de staatssecretaris de in vaste rechtspraak uitgezette lijn.

ECLI:NL:CRVB:2013:2486
ECLI:NL:CRVB:2016:2106

Informatie over Bijstand en ‘gemachtigde bankpas’ is ook te vinden in Gemeentenieuws van SZW 2018-1, item 14.

◎ Alimentatie en afkoopsom alimentatie

Betrokkene kan alimentatie voor zichzelf en voor zijn kinderen ontvangen. Krijgt hij allebei, dan moet duidelijk worden welk bedrag voor hemzelf en welk bedrag voor de kinderen. De reden is dat over partneralimentatie nog

belasting moet worden betaald.
Lees hier meer over kinder- en partneralimentatie.

Afkoopsom alimentatie

Ook een afkoopsom van alimentatie moet worden beschouwd als inkomen. Het is een bedrag bestemd voor levensonderhoud, dat ook volledig voor levensonderhoud moet worden gebruikt. Hierop is geen vrijlating van toepassing. Betalingen ineens van achterstallige alimentatie zijn ook betalingen bestemd voor levensonderhoud en worden als inkomsten in aanmerking genomen. Let op! Een door de bijstandsgerechtigde ontvangen afkoopsom op grond van een vordering wegens overbedeling in een boedelscheiding is wel aan te merken als vermogen. Wordt die afkoopsom in termijnen voldaan, dan gelden die termijnbedragen als de ontvangst van vermogen (ECLI:NL:CRVB:2002:AE3713).

Een uitspraak van de CRvB over alimentatie ontvangen op een kinderrekening staat onder Jurisprudentie in aanmerking te nemen middelen.

Pw art. 31
Pw art. 34

◎ Schenking door betrokkene

Er is sprake van een schenking als iemand een ander iets geeft, waardoor zijn eigen vermogen afneemt. De gever is in deze situatie de uitkeringsgerechtigde. Het betalen van een niet afdwingbare schuld (omdat die bijvoorbeeld verjaard is) is geen schenking. Er is dan sprake van een natuurlijke verbintenis.

Wat is een schenking?

Het begrip schenking omvat iedere bevoordeling uit vrijgevigheid, bijvoorbeeld:

- het verkopen van een huis tegen een te lage prijs;
- het niet (voldoende) geldend maken van (aanzienlijke) aanspraken op de ontbonden huwelijksgoederengemeenschap;
- het impliciet of expliciet kwijtschelden van een schuld;
- het afstand doen van een erfenis.

De schenking kan verhaald worden op de ontvanger als de schenking getuigt van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid bij de gever voor de voorziening in het bestaan. Bovendien moet dan enigszins voorzienbaar zijn geweest dat de gever afhankelijk zou worden van bijstand.

Wat is een natuurlijke verbintenis

Van een natuurlijke verbintenis is sprake als:

- er een verplichting is die op moraal en fatsoen berust; en
- de omstandigheden van het geval en de verhouding van de daarbij betrokken personen en/of organisaties de nakoming dringend maken;

- zodat nakoming verwacht mag worden, ook al is deze niet rechtens afdwingbaar. (BW boek 6 art. 3 BW).

Voorbeelden van een natuurlijke verbintenis:

- het betalen van achterstallig loon aan kinderen die in het verleden in het familiebedrijf hebben meegewerkt (rechtbank Breda, 26 juli 1974);
- het niet opeisen van ruim € 7.714,26 als overbedeling in de aan de gewezen echtgenoot toegescheiden voormalige echtelijke woning, omdat zijn vrij besteedbaar inkomen anders onder het bijstandsniveau zou uitkomen en verkoop van de woning onder de gegeven omstandigheden niet verlangd kan worden (rechtbank Assen, 17 december 1981, € 900,28).

Een gift vanwege 'dankbaarheid' is niet als natuurlijke verbintenis aan te merken. Denk aan giften tussen (groot)ouders en (klein)kinderen en partners in ruil voor bijvoorbeeld het verrichten van huishoudelijk werk of het verzorgen van een zieke (kantonrechter Alkmaar, 7 januari 1983, JABW 1983/62).

BW Boek 6 art. 3 - natuurlijke verbintenis
Pw art. 62f - verhaal van schenking

◎ Natura, inkomsten in natura

Wat is het?

Inkomsten in natura zijn inkomsten die niet uit een geldbedrag bestaan, maar uit een dienst of voorziening. Denk bijvoorbeeld aan kost en inwoning van een au-pair.

Om inkomsten in natura te kunnen verrekenen met de uitkering of inkomensvoorziening, moet u deze omrekenen naar een geldwaarde. Daarbij moet u uitgaan van het door de inwoner opgeofferde bedrag; welk bedrag de inwoner had kunnen krijgen als deze geen inkomsten in natura zou ontvangen. Meestal zal dit bedrag gelijk zijn aan het deel van het salaris dat is gebruikt om het inkomen in natura te krijgen. Denk hierbij ook aan de situatie dat (een deel van) de alimentatie wordt gegeven in natura, bijvoorbeeld als woongenot. Zie ook jurisprudentie in aanmerking te nemen middelen.

Wat moet u doen?

Er zijn drie situaties denkbaar.

1. Het opgeofferde bedrag komt overeen met de waarde in het economisch verkeer. Het bedrag kan in dat geval als inkomsten verrekend worden met de uitkering.
2. Het opgeofferde bedrag is aanzienlijk lager dan de waarde van het inkomen in natura in het economische verkeer. Dit kunt u beschouwen als gift.
3. Het opgeofferde bedrag is juist veel hoger dan de waarde van het inkomen in natura in het economisch verkeer. In de opgeofferde waarde

zit een stukje inkomen waarover de inwoner redelijkerwijs kan beschikken.

Pw art. 31
Pw art. 33

Pensioenafkoop

Om te bepalen hoe je om moet gaan met een afgekocht pensioen, moet je eerst nagaan om wat voor een soort pensioen het gaat. Het is duidelijk dat de ontvangen middelen in aanmerking genomen moeten worden, maar de vraag is hoe? Gaat het om vermogen, of om inkomsten?

Ouderdomspensioen

De middelen die zijn verkregen als gevolg van de afkoop van een ouderdomspensioen, zijn middelen in verband met arbeid. Bij het ouderdomspensioen zijn er enkele mogelijkheden:

1. Het ouderdomspensioen is bedoeld voor de periode vanaf de pensioengerechtigde leeftijd. In dat geval vallen de inkomsten buiten de periode waarin iemand recht heeft op bijstand en moet het **als vermogen** worden beschouwd. Er is dan sprake van een mutatie in het vermogen. Het wordt in dit geval afgetrokken van het restant vrij te laten vermogen (ECLI:NL:CRVB:2011:BP2458).
2. De AOW-leeftijd en de pensioenleeftijd van ouderdomspensioenregelingen zijn niet meer dezelfde sinds 2013. Daardoor kan het voorkomen dat het afkoopbedrag direct wordt uitgekeerd bij het bereiken van de leeftijd van 65 jaar, terwijl de klant nog bijstand ontvangt. In deze situatie moet het pensioen **als inkomen** worden gekort op de bijstand. Om het bedrag te berekenen dat je maandelijks moet korten, moet je eerst nagaan wat de levensverwachting is van betrokkene. De levensverwachting is te vinden in de 'overlevingstafels' van het CBS. Vervolgens deel je het bedrag door het aantal maanden dat betrokkene naar verwachting nog te leven heeft. Dit bedrag kort je op de uitkering.
3. Afkoop na het bereiken van de AOW-leeftijd is ook mogelijk. In dat geval geldt de afkoop **als inkomen** bij de eventuele AIO-aanvulling van de SVB.
4. Mocht de klant recht hebben op een vroegpensioen of pre-pensioen (dit komt vrijwel niet meer voor), dan is dit bedoeld voor de periode tot de pensioengerechtigde leeftijd. Het gaat om middelen die betrekking hebben op de periode waarover bijstandsrecht bestaat. Daarom beschouw je het afgekochte pensioen in dit geval **als inkomen** dat maandelijks moeten worden gekort. Je deelt het bedrag daarvoor door het aantal maanden tot de maand waarin betrokkene de pensioengerechtigde leeftijd bereikt.

Afkoop pensioen ex-partner

Bij een scheiding hebben beide echtgenoten in beginsel allebei recht op de helft van het ouderdomspensioen dat ze hebben opgebouwd tijdens hun huwelijk. Het gaat hier, net als bij ouderdomspensioen, om middelen in

verband met arbeid. Of er sprake is van inkomen of vermogen, beoordeel je aan exact dezelfde criteria als wanneer het om een 'eigen' ouderdomspensioen gaat. Het maakt dus niet uit of het pensioen door betrokkene zelf of door een (ex-)partner is opgebouwd.

Nabestaandenpensioen

Nabestaandenpensioen staat los van de pensioengerechtigde leeftijd en kan meer vormen hebben:

Periodiek

Heeft het de vorm van een periodieke uitkering dan wordt het als inkomsten aangemerkt.

Bedrag ineens

Betreft het een afkoop van het nabestaandenpensioen dan bereken je hoeveel inkomsten je maandelijks moet korten. Dan moet je weten door hoeveel maanden je dit bedrag moet delen. Daarvoor ga je na wat de levensverwachting is van betrokkene. De levensverwachting is te vinden in de 'overlevingstafels' van het CBS. Vervolgens deel je het bedrag door het aantal maanden dat de klant naar verwachting nog te leven heeft. Dat bedrag kort je maandelijks op de uitkering. Deze benadering is gebaseerd op de veronderstelling dat het nabestaandenpensioen levenslang wordt uitgekeerd. Dat is niet altijd het geval. Het is daarom verstandig om onderzoek te doen naar de einddatum van het pensioen aan de hand van de daarvoor geldende polisvoorwaarden (zie ECLI:NL:CRVB:2014:919).

Volledige afkoop

Maar als een pensioenfonds voortijdig het ouderdomspensioen inclusief nabestaandenpensioen afkoopt, dan is het vermogen. Dit betekent dat het afkoopbedrag als middel wordt aangemerkt en wordt toegerekend aan het vermogen van de klant. Als de (ex-)echtgenoot na het toerekenen komt te overlijden, dan kan het afkoopbedrag niet daarna alsnog worden toegerekend aan het inkomen.

Vrij te laten pensioenreserveringen

Zie hiervoor Vrijlating lijfrenten.

Individuele omstandigheden

In individuele gevallen kan het voorkomen dat de pensioenvoorziening niet aan de voorwaarden voldoet. Toch kan er dan, gezien de omstandigheden van betrokkene, sprake zijn van een passende pensioenopbouw. Het behoort tot de gemeentelijke verantwoordelijkheid te beoordelen of, gezien de individuele omstandigheden, het al dan niet redelijk is het pensioenvermogen bij de vermogenstoets te betrekken.

Pw art. 31 - middelen
Pw art. 34 - vermogen

◎ Rentelasten, maandelijkse aanvullingen om rentelasten hypotheek te betalen

Inkomsten uit MeerWaardehypotheek

Situatieschets

Betrokkene heeft een koopwoning, gefinancierd met een zogenoemde MeerWaardehypotheek van de Postbank (nu ING). Zij heeft daarvoor vermogen ingelegd in de vorm van een geldbedrag dat is belegd in verschillende fondsen. Maandelijks wordt een deel van de participaties in één van de fondsen verkocht en de opbrengsten uit verkoop (maandelijks € 382) wordt op haar bankrekening bijgeschreven. Betrokkene stelt dat dit geen inkomen is. Het is volgens haar het overboeken van vermogensbestanddelen van de ene naar de andere bankrekening. Het geldbedrag dat zij heeft ingelegd is immers een vermogensbestanddeel dat het college al heeft meegenomen bij de berekening van haar vermogen bij aanvang van de bijstand.

Waarom is dit volgens de Centrale Raad toch inkomen?

Betrokkene kon op het moment van aanvang van de bijstand in verband met de gekozen vorm van financiering van haar woonhuis niet vrijelijk beschikte over het door haar ingelegde vermogen en daarover ook redelijkerwijs niet kon beschikken. Om die reden kon deze inleg niet worden aangemerkt als vermogen als bedoeld in artikel 31, eerste lid, eerste volzin, en artikel 34, eerste lid, aanhef en onder a, van de Pw. Reeds om die reden is de maandelijkse betaling niet aan te merken als een (maandelijkse) vermogensverschuiving. Betrokkene heeft geen invloed op de hoogte van de maandelijkse betaling en deze dienen als (vaste) aanvulling van het inkomen, met als doel te garanderen dat de rentelasten van de hypotheek kunnen worden betaald. De betalingen moeten daarom worden aangemerkt als inkomsten. Daarbij is naast het periodieke karakter van de betalingen van belang dat de maandelijkse betalingen niet aan de bank zijn verpand, zodat betrokkene, wanneer het bedrag op haar bankrekening is bijgeschreven, vrij over dit bedrag kan beschikken en dit dus kan aanwenden om te voorzien in de noodzakelijke kosten van het bestaan.

ECLI:NL:CRVB:2018:879

◎ Stagevergoeding

Wat moet u doen?

U beoordeelt welk deel van de stagevergoeding u kort op de uitkering.

Hoe doet u dat?

Uitgangspunt is dat u de stagevergoeding kort op de bijstand (ECLI:NL:CRVB:2011:BQ8536). Onkostenvergoedingen worden niet gekort. De stagevergoeding kan een onkostenvergoeding bevatten, bijvoorbeeld voor woon-/werkverkeer. Deze vergoeding wordt dus niet gekort, tenzij de vergoeding niet in verhouding staat tot de gemaakte kosten. Wordt een bedrag opgegeven zonder specificatie, dan moet u toch nagaan waar het bedrag voor is bedoeld.

Pw art. 31

◎ Verhuur woning

Wat moet u doen?

Vaststellen inkomsten

Om vast te stellen wat de inkomsten uit verhuur zijn, kijkt u naar 2 zaken.

1. Hoeveel geld wordt er periodiek over gemaakt of contant betaald als huurprijs?
2. Is de huurprijs redelijk? Voor het vaststellen van de inkomsten moet sprake zijn van een commerciële huurprijs. Deze kan worden vastgesteld op basis van het maken van een vergelijking van de commerciële huurprijzen van vergelijkbare huurwoningen uit de omgeving.

Hoeveel kort u op de uitkering?

De commerciële huurprijs wordt in mindering gebracht op de uitkering. Uit de jurisprudentie blijkt dat u het hele huurbedrag in mindering mag brengen. U hoeft daarbij geen rekening te houden met eigenaarslasten zoals hypotheek en andere financiële verplichtingen (ECLI:NL:CRVB:2018:468 en ECLI:NL:CRVB:2018:879). Ook niet als de huuropbrengsten gelijk zijn aan de hypotheeklasten en betrokkene hier dus niet financieel beter van wordt (ECLI:NL:CRVB:2013:BY9337).

Gaat het om een huurwoning waarin een kamer (of een aantal kamers) wordt onderverhuurd, dan worden de inkomsten uit verhuur gekort op de uitkering als daarmee nog geen rekening is gehouden bij de vaststelling van de kostendelersnorm.

Is er nog beleidsvrije ruimte?

Het verdient aanbeveling hier per geval wel goed naar te kijken. Bijvoorbeeld als de eigenaar van de woning de woning nog niet heeft verkocht, hier wel actief mee bezig is, maar tot de verkoop de woning verhuurt. De eigenaar voor de woning maakt dan kosten voor de woning, die niet in mindering worden gebracht (ECLI:NL:CRVB:2010:BM9810).

Pw art. 31 - middelen
Pw art. 33 - inkomsten uit verhuur (lid 4)

◎ Persoonsgebonden budget (pgb)

Betaling pgb aan zorgbehoevende

Bij een persoonsgebonden budget (pgb) ontvangt de zorgbehoevende of zijn (wettelijke) vertegenwoordiger (ook wel gewaarborgde hulp) een budget om zelf zorg in te kopen. De zorgbehoevende bepaalt vervolgens van wie en wanneer hij de zorg wil ontvangen. Het kan om familie gaan of om een derde. Het budget dat de zorgbehoevende ontvangt, wordt niet tot de middelen gerekend. Hij is namelijk niet meer dan een doorgeefluik: van dit geld moet hij anderen betalen. De wettelijke grondslag hiervoor ligt in artikel 31 2e lid onder f Pw. Het budget wordt wél aangemerkt als een voorliggende voorziening voor bijzondere bijstand, wanneer het aanvragen voor zorg betreft die door het pgb worden gedekt.
Het pgb wordt door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) zowel apart als samen met de AOW, WAO of Wajong uitbetaald. Als het pgb tezamen met de uitkering betaalbaar wordt gesteld, moet alleen de uitkering verrekend worden met de eventuele aanvullende bijstand voor levensonderhoud. Het pgb valt voor de zorgbehoevende niet onder de middelen en wordt daardoor niet als inkomen of vermogen met de uitkering verrekend.

Betaling uit pgb door zorgbehoevende aan zorgverlener

Als de zorgverlener uit dit budget wordt betaald en deze daarnaast een bijstandsuitkering ontvangt, behoren deze inkomsten uit het pgb wél tot de middelen. Voor diegene zijn het inkomsten uit werk. Deze inkomsten worden daarom op de uitkering in mindering gebracht. Als de zorgverlener een gezamenlijke huishouding voert of gehuwd is met de zorgbehoevende, vindt deze korting plaats op de uitkering die zij als gezin ontvangen. Zie ook Intro artikel 32 Pw Inkomen.

Hoogte inkomsten pgb-zorgverlener uit het sociaal netwerk

De huishoudelijke hulp moet betaald worden conform het uurloon van de hoogste periodiek behorende bij hulp bij het huishouden van de voor de betreffende periode geldende cao VVT (Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg), te vermeerderen met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren.

Gaat het om begeleiding dan geldt het uurloon van de hoogste periodiek behorende bij de Functie Waardering Gezondheidszorg (FWG 30) van de voor de betreffende periode geldende cao VVT, te vermeerderen met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren. Dit blijkt uit de volgende 2 uitspraken:

ECLI:NL:CRVB:2023:1394
ECLI:NL:CRVB:2023:1580

Over de loonkosten moeten de reguliere afdrachten gedaan worden. Hierdoor kan het zijn, dat degene die de zorg verleent een bruto-salaris ontvangt, waarover nog afdrachten plaats moeten vinden. De zorgbehoevende budgethouder kan de afdrachten ook zelf doen of het budget in beheer geven bij een administratiekantoor. De zorgverlener ontvangt dan van het administratiekantoor een netto-salaris.

Persoonsgebonden budget of zorg in natura

In de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Wmo kan de zorgbehoevende kiezen voor een pgb en/of voor zorg in natura (zin). Bij zorg in natura wordt de zorg geleverd door een instelling of organisatie. De zorgbehoevende hoeft dan de financiering van de zorg niet zelf te regelen. Dat doet het zorgkantoor, de zorgverzekeraar of de gemeente, afdeling Wmo.

Trekkingsrecht pgb

Een pgb wordt verstrekt in de vorm van een trekkingsrecht. Dat betekent dat de zorgbehoevende het pgb-geld niet op de eigen rekening krijgt. In plaats daarvan doet de SVB het budgetbeheer en betalingen vanuit het pgb. Bij een pgb voor een Wmo-maatwerkvoorziening is dit namens de gemeente. De gemeente geeft aan de SVB de hoogte en duur van het budget van de budgethouders door. De zorgbehoevende budgethouder geeft aan de SVB door welke betalingen deze moet doen.

Zowel de budgethouder als de gemeente heeft inzicht in de bestedingen uit het pgb. Zo wordt duidelijk waaraan het budget is besteed en wat er nog over is. Na afloop van ieder kalenderjaar geeft de SVB een totaaloverzicht van de bestedingen. Niet bestede bedragen worden teruggestort aan de gemeente.

Vrij-besteedbaar bedrag in het pgb

Een pgb kan een bedrag bevatten dat vrij besteedbaar is en niet verantwoord hoeft te worden aan de verstrekker van het pgb (gemeente, zorgkantoor of zorgverzekeraar). Het gaat om 1,5% van het netto-pgb, met een minimum van € 250 en een maximum van € 1.250 per jaar. Met dit bedrag kan de zorgbehoevende budgethouder kleine betalingen doen (telefoonkosten en dergelijke) die in de praktijk lastig te verantwoorden zijn. De SVB betaalt dit bedrag aan de budgethouder uit. Dit kan ook aan de vertegenwoordiger van de zorgbehoevende zijn. Het bedrag is vrij besteedbaar binnen de grenzen van het pgb, bedoeld voor uitgaven die verband houden met dit pgb. Daarmee is het dus geen inkomen dat vrij besteed mag worden, maar gebonden geld. De zorgbehoevende of vertegenwoordiger kan feitelijk over dit bedrag beschikken, maar mag het dus alleen aan met het pgb-verbonden kosten besteden. Als een vertegenwoordiger dit bedrag ontvangt, is het ook geen vrijwilligersvergoeding.

Voor de Participatiewet kan hierbij toch sprake zijn van inkomen als die kleine zorgkosten er niet zijn en de bijstandsgerechtigde budgethouder, of diens

bijstandsgerechtigde vertegenwoordiger, het vrij-besteedbaar budget aan iets anders heeft uitgegeven. U kunt daar op 2 manieren mee omgaan:

1. U kunt het verantwoordingsvrije bedrag als onderdeel van het pgb beschouwen. Daarmee is het geen inkomen voor de bijstandsgerechtigde budgethouder of vertegenwoordiger en laat u het bedrag op grond daarvan vrij, ongeacht waaraan het is uitgegeven; of
2. U kunt beoordelen of betrokkene redelijkerwijs over het verantwoordingsvrije deel van het pgb kon beschikken. En zo ja, of dit (deels) is besteed aan de kosten van het eigen levensonderhoud. In dat geval kunt u dit bedrag op de uitkering in mindering brengen of terugvorderen. U kunt echter niet vooraf standaard het verantwoordingsvrije deel van het pgb als inkomen op de bijstandsuitkering korten. Een nadeel van deze benadering is dat de budgethouder of de vertegenwoordiger alsnog verplicht wordt tot een verantwoording van de besteding van dit bedrag, terwijl dit op basis van de pgb-regelgeving juist niet verantwoord hoeft te worden.

artikel 31 Participatiewet

⇄ Bijstand gestopt, maar schadevergoeding niet gemeld. Wat nu?

Vraag

Een uitkeringsgerechtigde ontving bijstand tot 1 november 2024. De bijstand is gestopt wegens inkomsten uit werk boven de norm. Tijdens het beëindigingsonderzoek bleek dat een voorschot is ontvangen voor een materiële- en immateriële schadevergoeding in verband met een verkeersongeluk op 6 september 2022. Dit was onbekend. Hoe gaan we hiermee om?

Antwoord

De ontvangst van de schadevergoeding is een feit of omstandigheid die van invloed is op het recht op bijstand. Wanneer de inwoner dit niet meldt, is de inlichtingenplicht geschonden. Dit betekent echter niet dat de bijstand tussen de datum van het ongeluk (peildatum) en de ontvangst van de schadevergoeding onterecht verstrekt is. Deze periode kan dus niet worden ingetrokken. Afhankelijk van de schadevergoeding kan deze periode wel voor terugvordering in aanmerking komen.

Het betreft nog een voorschot van een schadevergoeding. Er volgen dus mogelijk nog meer bedragen en het definitieve bedrag is nog niet bekend. Het advies is dan ook om een brief te sturen met alle inlichtingen die nog nodig zijn, zoals de definitieve afhandeling van de schadevergoeding, de vaststellingsovereenkomst, de hoogte en de opbouw van de schadevergoeding (verdiencapaciteit, materiële schade en immateriële schade). Vermeld in de brief dat wanneer zij dit niet of niet volledig doet, de gemeente de volledige uitkering terugvordert vanaf de datum van het ongeluk (de peildatum). Omdat

de gemeente zonder de inlichtingen het recht op bijstand niet kan vaststellen. Plan ook iedere paar maanden een onderzoek om pro-actief naar de stand van zaken te vragen. De bevoegdheid van de gemeente tot onderzoek naar de rechtmatigheid van de verstrekte uitkering (artikel 53 Pw) stopt niet als er geen bijstand meer wordt verstrekt.

De gemeente vordert eventueel terug wegens achteraf ontvangen middelen (artikel 58 lid 2f Pw). Dat is een zelfstandige terugvorderingsgrond en daar gaat geen intrekking of herziening aan vooraf. De gemeente kan de hoogte van de terugvordering uiteraard pas beoordelen nadat de schadevergoeding volledig is afgehandeld.

⇄ Nemen we inkomsten uit een wezenpensioen van een minderjarig kind in aanmerking?

Vraag

Een alleenstaande ouder ontvangt bijstand. Zij is weduwe en haar zoon (14) ontvangt maandelijks een wezenpensioen tot zijn 18e verjaardag. Het bedrag wordt overgemaakt naar een bankrekening in beheer van een oom. Dit is notarieel vastgelegd. Rekenen we dit pensioen tot het inkomen van moeder?

Antwoord

Een wezenpensioen moet in principe tot het inkomen van de bijstandsgerechtigde worden gerekend. Immers, alleen inkomsten uit arbeid van ten laste komende (minderjarige) kinderen worden vrijgelaten (artikel 31, lid 2, onderdeel h, Pw). Inkomsten van minderjarige kinderen uit andere bron tellen wel mee als in aanmerking te nemen middelen van het gezin waarvan ze deel van uitmaken. Dat is dwingend recht, waarbij geen ruimte bestaat voor een belangenafweging.

Echter, de moeder kan er nu niet feitelijk over beschikken. Meer over redelijkerwijs kunnen beschikken is te lezen in het Intro artikel 31 PW Het begrip 'beschikken'.

In aanmerking nemen kan pas op het moment dat zij er wel over kan beschikken. Hiervoor kan een procedure gestart kunnen worden. Het is de vraag of dit opweegt tegen de baten. Als het om een gering bedrag gaat, zou aansluiting gezocht kunnen worden bij een juridisch creatieve uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland: “[...] Enerzijds gaat het om bescheiden bedragen, anderzijds is het nabestaandenpensioen vergelijkbaar met een bedrag aan zakgeld dat [naam zoon], zou zijn vader nog leven, maandelijks zou kunnen ontvangen. Daarbij hecht de rechtbank ook zeer aan het feit dat het beleid van verweerder het mogelijk maakt om (incidentele en periodieke) giften onder omstandigheden op jaarbasis tot een bedrag van € 600 vrij te laten en niet over te gaan tot terugvordering. Ook in dat licht bezien valt niet in te zien

waarom verweerder in dit specifieke geval toch overgaat tot korting van maandelijks € 13,61 op de uitkering van eiseres [...]" ECLI:NL:RBNNE:2022:2222

📌 Jurisprudentie in aanmerking te nemen middelen Pw

Kasstortingen / Bijschrijvingen

Uitgangspunt is dat bedragen die contant zijn gestort op een bankrekening van een bijstandontvanger in beginsel worden beschouwd als in aanmerking te nemen middelen in de zin van artikel 31, eerste lid, van de Pw. Als deze betalingen een terugkerend of periodiek karakter hebben, door de betrokkene kunnen worden aangewend voor de algemeen noodzakelijke bestaanskosten én zien op een periode waarover een beroep op bijstand wordt gedaan, is ook sprake van inkomsten als bedoeld in artikel 32, eerste lid, van de Pw. Dit is vaste rechtspraak. Eenmalig ontvangen bedragen kunnen ook als inkomen worden aangemerkt. Betrokkenen hebben in deze zaak niet kunnen aantonen dat het daadwerkelijk om leningen ging én ze hebben verschillende verklaringen gegeven over de (herkomst van de) stortingen. Daarom oordeelt de Raad dat de gemeente met het in mindering brengen van de stortingen op de bijstand terecht uitvoering heeft gegeven aan artikel 19, tweede lid, van de Pw. Deze bepaling is dwingend geformuleerd en neergelegd in een wet in formele zin. Een wet in formele zin kan niet worden getoetst aan het evenredigheidsbeginsel en voor een contra legem-toepassing van het evenredigheidsbeginsel is geen grond.

ECLI:NL:CRVB:2023:1525

Inkomsten uit verpanding sieraden en koken in gebedshuis

Sieraden

Bij aanvang van de bijstand heeft het college vastgesteld dat betrokkene sieraden had beleend met een geschatte waarde van € 2.386,25. Later bleek dat zij destijds geen melding heeft gemaakt van de sieraden die zij bij haar bruiloft als geschenk heeft gekregen, omdat die emotionele waarde voor haar hadden. Ook van de verpanding van die sieraden heeft zij geen melding gemaakt. De waarde van de sieraden die ze heeft beleend is ongeveer € 10.000,- en daarnaast heeft zij nog de sieraden heeft die zij draagt. Over de informatie van het pandhuis, dat betrokkene vanaf 2014 66 keer sieraden heeft verpand en 31 aflossingen heeft gedaan, heeft zij verklaard dat dit uitsluitend sieraden waren die zij na toekenning van de bijstand heeft gekocht. Vanaf oktober 2015 tot en met april 2016 heeft zij voor een bedrag van € 4.257,- aan sieraden beleend. In april 2016 heeft betrokkene in totaal € 8.904,48 afgelost bij het pandhuis. Volgens vaste rechtspraak (ECLI:NL:CRVB:2014:1067) is het stelselmatig aanbieden van kostbare goederen voor verpanding bij een bank van lening en geleende bedragen in ontvangst nemen een feit dat van belang is of kan zijn voor bijstandsverlening. Dit kan

namelijk duiden op vermogen anders dan in geld. Ook kan dit wijzen op (handels)activiteiten of werkzaamheden.

Koken in gebedshuis

Ook van de kookwerkzaamheden die betrokkene in het gebedshuis heeft verricht, heeft zij geen melding gedaan bij het college. Betrokkene heeft bij het eerste verhoor verklaard dat zij deze kerk sinds drie jaar bezoekt, daar eten klaarmaakt voor de gezelligheid, meestal voor 10 tot 12 personen, dat er periodes zijn dat zij dat twee tot drie keer per week doet, daarvoor af en toe een vergoeding van € 20 of € 50 en soms ook cadeautjes ontvangt. De beroepsgrond dat deze activiteiten niet in het maatschappelijk verkeer plaatsvonden, slaagt niet. Volgens vaste rechtspraak (ECLI:NL:CRVB:2012:BW5334) is het onderscheid tussen bedrijfsmatige en hobbymatige activiteiten voor de bijstand geen relevant onderscheid, als uit die activiteiten inkomsten worden genoten. Betrokkene had opgave moeten doen van alle genoten inkomsten, ongeacht of het om bedrijfsmatig verrichte of bij wijze van hobby uitgeoefende activiteiten ging.

ECLI:NL:CRVB:2018:3853

Ten onrechte betaalde WW-uitkering is wel een middel

Betrokkene heeft zijn inkomsten niet opgegeven bij UWV, naar eigen zeggen omdat het college betrokkene daarover niet op de hoogte heeft gebracht. Deze inkomsten hadden gekort moeten worden op de WW-uitkering van betrokkene. Het college heeft de door betrokkene ontvangen inkomsten uit WW-uitkering en inkomsten van [bv] op grond van artikel 32, eerste lid, van de Pw terecht als inkomen aangemerkt en op de bijstand gekort. De omstandigheid dat achteraf is gebleken dat betrokkene ten onrechte een hoger bedrag aan WW-uitkering heeft ontvangen dan het bedrag waar hij recht op had en dit hogere bedrag moet terugbetalen, leidt niet tot het oordeel dat het hogere bedrag aan WW-uitkering achteraf bezien niet meer als inkomen als bedoeld in artikel 32, eerste lid Pw moet worden aangemerkt. De uitbetaalde WW-uitkering kon, tezamen met de inkomsten van [bv], immers ingezet worden voor de kosten van levensonderhoud. De bijstand behoeft daarop slechts aan te vullen. Dat betrokkene nu geconfronteerd wordt met een schuld doet aan het voorgaande niet af. Verder had betrokkene (redelijkerwijs) kunnen weten dat hij zijn inkomsten bij [BV] ook had moeten melden bij UWV. Betrokkene heeft eerder in een periode dat hij een WW-uitkering en bijstand ontving werkzaamheden via een uitzendbureau verricht en inkomsten daaruit ontvangen. Die werkzaamheden en inkomsten heeft betrokkene toen wel aan UWV opgegeven.

ECLI:NL:CRVB:2018:3494

Niet gebruikte vakantiedagen

De Raad heeft al eerder geoordeeld, zie bijvoorbeeld ECLI:NL:CRVB:2006:AV8808, dat vergoedingen in verband met niet opgenomen vakantiedagen als inkomsten in verband met arbeid moeten worden gerekend tot de middelen als bedoeld in artikel 31, eerste lid, van de Pw. Voorts heeft de Raad in die zaak geoordeeld dat de vergoeding moet worden toegerekend aan de periode volgend op het dienstverband, omdat de aanspraak op vakantie recht geeft op een uitkering in geld tot een bedrag van het loon over een tijdvak overeenkomend met de niet opgenomen vakantiedagen en deze aanspraak bij het einde van de arbeidsovereenkomst geldend kan worden gemaakt. Uiteraard moet dan wel sprake zijn van een beëindigde arbeidsovereenkomst.

ECLI:NL:CRVB:2018:2158

Inkomen of lening

U kunt aannemen dat sprake is van een lening als er een daadwerkelijke terugbetalingsverplichting bestaat. Daarvoor hoeft niet altijd een schriftelijk bewijsstuk geleverd te worden. In dit geval kon een lening worden aangenomen op grond van de volgende argumenten:

- Betrokkene heeft bij haar aanvraag volledige openheid van zaken gegeven over de bedragen die zij heeft ontvangen van 'Van R.'.
- Dit heeft ze keurig op het aanvraagformulier aangegeven en ook tijdens het huisbezoek heeft zij dit verklaard.
- Nadat het bezwaar tegen de afwijzing ongegrond is verklaard, heeft zij ook een verklaring van 'Van R.' overgelegd die overeen kwam met haar verklaring.
- Uit de bankafschriften die zijn overgelegd blijkt ook welke bedragen zijn gestort.
- Tot slot heeft een rol gespeeld dat betrokkene, nadat zij uiteindelijk de bijstand wel toegekend heeft gekregen na een nieuwe aanvraag, is gestart met het aflossen van de lening met € 80 per maand. Van deze aflossingen zijn bewijsstukken overgelegd.

ECLI:NL:CRVB:2011:BQ6012

Inkomsten op bankrekening inkomen of niet?

- **Bankrekening is een en/of rekening**
  Het gegeven dat een bankrekening op naam van een betrokkene staat, rechtvaardigt de vooronderstelling dat het op die rekening staande tegoed een bestanddeel vormt van het vermogen waarover hij beschikt of redelijkerwijs kan beschikken. Dit is niet anders bij een zogeheten “en/of”-rekening, aangezien daarmee slechts wordt aangeduid dat de rekeninghouders zowel gezamenlijk als ieder afzonderlijk over het tegoed kunnen beschikken. In een dergelijke situatie is het aan de betrokkene om aannemelijk te maken dat het tegendeel het geval is.
  ECLI:NL:CRVB:2018:1992
  ECLI:NL:CRVB:2013:797
- **Gemachtigd voor de rekening**
  In deze zaak had de zus van betrokkene op haar eigen naam een

bankrekening geopend. Als tegenrekening had zij een tweede rekening geopend, ook op haar eigen naam. Betrokkene was gemachtigd om transacties te verrichten voor deze rekening. In de periode dat er geen overboekingen zijn gedaan en geen bedragen zijn opgenomen, kan niet gesteld worden dat betrokkene enkel op grond van die machtigingen beschikte (of redelijkerwijs kon beschikken) over in aanmerking te nemen vermogen. In de periode dat betrokkene meerdere malen bedragen heeft overgeboekt en geld heeft opgenomen, heeft hij zelf blijk gegeven van zijn handelings- en beschikkingsbevoegdheid ten aanzien van de banktegoeden. In die periode kunt u deze bedragen dan ook meenemen in het vermogen.
ECLI:NL:CRVB:2010:BN7848
ECLI:NL:CRVB:2008:BD0546

- **Rekening op naam minderjarig kind**
  Gaat het om tegoeden op rekening die door een derde niet op naam van betrokkene zelf, maar op naam van één van zijn minderjarige inwonende kinderen zijn gesteld, dan kunt u aannemen dat het tot het zijn vermogen behoort. Ook hier is tegenbewijs wel mogelijk, maar de bewijslast ligt bij betrokkene.
  Pres. CRvB 29.01.2001, nrs. 00/5809 NABW en 00/5941 NABW-VV, JABW 2001/84
- Betrokkene en haar ex-partner delen de zorg voor hun drie kinderen. Ten behoeve van de twee kinderen die bij haar wonen is er een kinderrekening geopend, waarop de ex-partner iedere maand een alimentatiebedrag van € 265,- stort. Dit geld wordt gebruikt voor kosten van sport en hobby's van de twee kinderen. De vader beheert de rekening. Er vinden ook verrekeningen via deze rekening plaats, als betrokkene iets heeft voorgeschoten voor haar kinderen en deze kosten 'declareert' bij haar ex-partner. Betrokkene heeft bij de bijstandsaanvraag openheid gegeven over deze rekening, maar geeft verder niets meer aan op de inkomstenverklaringen. Zij meent dat dit geen inkomsten voor levensonderhoud zijn. De gemeente vindt van wel.
  De CRvB geeft de gemeente gelijk. De bijdragen moeten worden beschouwd als inkomsten en volledig worden gekort.
  ECLI:NL:CRVB:2013:1534
- **Bankrekening staat op naam van de VOF**
  Betrokkene is een uitgetreden vennoot, maar beschikt nog over een machtiging van een zakelijke rekening op naam van de vof. De Raad oordeelt dat men niet zonder meer mag stellen dat iemand met een machtiging voor een bankrekening die niet op zijn naam staat (maar op naam van een vof waar betrokkene geen vennoot meer van is), kan beschikken over deze middelen. In de te beoordelen periode heeft betrokkene geen transacties verricht met betrekking tot deze bankrekening.
  ECLI:NL:CRVB:2013:2486
- **Gift ter vrije besteding is middel**
  Het dagelijks bestuur verleent betrokkenen bijstand en brengt daarop drie door derden gestorte bedragen in mindering. In hoger beroep hebben betrokken op geen enkele wijze aannemelijk gemaakt dat de bedragen geldleningen betroffen. De bedragen zijn niet te relateren aan een concreet doel, zodat deze ter vrije besteding stonden en dus konden worden ingezet ten behoeve van de noodzakelijke kosten van het

dagelijks levensonderhoud. De Raad sluit in haar oordeel aan bij de MvT bij artikel 31 WWB (nu: Pw), lid 2, aanhef en onder m: “(...) Wat betreft de bestemming is vooral van belang of de gift betrekking heeft op kosten die in de algemene bijstand zijn begrepen. Als dit het geval is, of als de gift ter vrije besteding is, kan dit aanleiding zijn om de gift volledig in aanmerking te nemen.” Gelet hierop heeft het dagelijks bestuur met inachtneming van zijn beleid kunnen besluiten om de drie gestorte bedragen in mindering te brengen op de bijstand, aldus de Raad.

ECLI:NL:CRVB:2015:818

Giften bedoeld voor familiebezoek in Thailand terecht aangemerkt als middel

De gemeente ziet de ontvangen giften die bedoeld zijn voor vakanties en familiebezoeken als middel voor de bijstand. Betrokkene geeft aan dat in het beleid van de gemeente staat dat, wanneer een alleenstaande ouder een gratis vakantie krijgt aangeboden door een Stichting (of als verjaardagscadeau van zijn familie), dit een gift is die je buiten beschouwing laat. Daarom zou de gemeente in haar geval ten onrechte hebben aangenomen dat de giften vanuit het oogpunt van de bijstandsverlening onverantwoord zou zijn.

Volgens de Raad heeft de gemeente de ontvangen giften terecht aangemerkt als middel. De gemeente heeft in overeenstemming met het beleid gehandeld. Ook is de situatie niet vergelijkbaar met het ontvangen van een vliegticket van een Stichting. Betrokkene ontving in drie jaar tijd verschillende bedragen op haar bankrekening. Zij kon hier vrijelijk over beschikken. Betrokkene kon dit geld ook gebruiken voor haar levensonderhoud. Dat het geen luxe-vakanties waren, maar noodzakelijk om haar zieke vader te kunnen bezoeken, maakt dit niet anders.

ECLI:NL:CRVB:2017:2119

Bijschrijvingen zien niet op reiskosten

Betrokkene heeft in totaal € 2.600 aan giften ontvangen. Ze geeft aan dat ze de bedragen contant van haar vader heeft ontvangen en vervolgens op haar internetrekening heeft gestort. De bedragen waren bestemd voor een reis naar en verblijf in Brazilië vanwege de bruiloft van haar dochter. Volgens betrokkene zijn de bedragen besteed aan een bepaald doel, en dat de giften uit het oogpunt van bijstandsverlening verantwoord zijn, en daarom niet in mindering op de bijstand moeten worden gebracht. Betrokkene beroept zich op de beleidsregel dat giften per kalenderjaar, die niet bestemd zijn voor het algemene levensonderhoud, worden vrijgelaten tot een maximaal bedrag van € 1.431,72. De giften waren niet bestemd voor haar algemene levensonderhoud en mochten zij daarom niet geheel als middelen in aanmerking worden genomen.

De Raad is het hier niet mee eens. De doelbesteding is bijvoorbeeld niet aannemelijk gemaakt. Alleen al om het feit dat de tickets naar Brazilië in

september zijn gekocht en in oktober nog een aanzienlijke bijschrijving is geweest. Volgens de Raad heeft de gemeente terecht het standpunt ingenomen dat de door betrokkene ontvangen giften uit het oogpunt van bijstandsverlening niet verantwoord zijn en in zijn geheel in aanmerking moeten worden genomen. Overigens is het bedrag van de stortingen zodanig hoog dat ook als de gemeente een bedrag van € 1.431,72 zou hebben vrijgelaten betrokkene in de maand oktober 2013 geen recht op bijstand zou hebben gehad.

ECLI:NL:CRVB:2017:1915

Nieuwe keuken en TV, in deze situatie geen middel

Mevrouw heeft € 15.000 van haar zoon gekregen voor de aanschaf van een nieuwe keuken en een nieuwe televisie. Een keuken en televisie zijn beiden naar hun aard algemeen gebruikelijk. Bovendien woonde de zoon - die het geld aan zijn moeder heeft gegeven - bij mevrouw in huis en maakte hij ook gebruik van de keuken en televisie. Tot slot is meegewogen dat mevrouw een aangepaste keuken wilde omdat ze maar één hand kon gebruiken. De gemeente moest kortom nog eens goed naar de gift kijken en beoordelen welk deel wel, en welk deel niet met de bijstand verenigbaar is.

ECLI:NL:CRVB:2010:BM6362

Geen inkomen in natura, wel afstemming

Betrokkene ontvangt bijstand naar de norm alleenstaande ouder. De vader van haar kinderen betaalt haar geen alimentatie, maar geeft wel maandelijks goederen met een vastgestelde tegenwaarde van € 120,66 per maand (ondertekend gespreksverslag). Nu er geen alimentatieverplichting geldt, is er geen aanspraak op betaling en daarmee geen inkomen in natura. Individualisering en afstemming op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de betrokkene is wel mogelijk. Volgens vaste rechtspraak (ECLI:NL:CRVB:2009:BK5133) kan afstemming in de vorm van een verlaging slechts in zeer bijzondere situaties. Gelet op het structurele en periodieke karakter van de verstrekte goederen acht de Raad afstemming juist en zullen de rechtsgevolgen in stand worden gelaten.

ECLI:NL:CRVB:2015:3294

Jurisprudentie andere in aanmerking te nemen middelen

Betalingen obligatiefonds zijn inkomsten

Situatieschets

Betrokkene heeft een eigen woning, waarvan zij de aankoop heeft gefinancierd met een zogeheten MeerWaardehypotheek van de ING. Zij heeft daartoe eigen vermogen ingelegd in de vorm van een geldbedrag. De Postbank heeft dat

gesplitst in een Kapitaalopbouwdeel en een Aanvullingsdeel. Het Aanvullingsdeel is belegd in het Postbank Obligatiefonds en verpand aan de bank. Het Kapitaalopbouwdeel is belegd in verschillende beleggingsfondsen van de Postbank. Maandelijks wordt een deel van de participaties in het Postbank Obligatiefonds door de bank verkocht. Betrokkene ontvangt hieruit maandelijks € 382 op haar bankrekening (maandelijkse betaling). Deze betaling wordt in mindering gebracht op haar bijstandsuitkering.

Waarom zijn deze betalingen 'in aanmerking te nemen middelen'?

Het college stelt dat deze betalingen moeten worden aangemerkt als inkomen, gelet op het periodieke karakter ervan en het feit dat met deze betalingen wordt beoogd het inkomen van betrokkene aan te vullen. Betrokkene stelt dat het geldbedrag dat zij heeft ingelegd in het Aanvullingsdeel een vermogensbestanddeel is dat het college al heeft meegenomen bij de berekening van haar vermogen bij aanvang van de bijstand. De maandelijkse betaling kan daarom niet als inkomen worden aangemerkt en ook niet omdat in fiscale zin geen sprake is van in aanmerking te nemen inkomen. Er is slechts sprake van het overboeken van vermogensbestanddelen naar haar bankrekening.
Zoals de Raad al eerder heeft overwogen (uitspraak van 21 april 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:1289), moet niet van het in de fiscale wetgeving gehanteerde inkomensbegrip worden uitgegaan, maar van de regeling met betrekking tot inkomen, zoals is neergelegd in de ten tijde in geding geldende WWB (nu Pw). Het gaat hier om een speciale formele wet voor de verlening van bijstand waarin is geregeld op welke wijze het college (de omvang van) het recht op bijstand van een belanghebbende moet bepalen.
Betrokkene kon op het moment van de aanvang van de bijstand in verband met de gekozen vorm van financiering van haar woonhuis niet vrijelijk beschikte over het door haar ingelegde vermogen en daarover ook redelijkerwijs niet kon beschikken. De maandelijkse betaling is daarom niet aan te merken als een (maandelijkse) vermogensverschuiving.

ECLI:NL:CRVB:2018:878

Jurisprudentie transitievergoeding

Beëindigingsvergoeding in vaststellingsovereenkomst is geen wettelijke transitievergoeding

Betrokkene kon door ziekte niet meer werken en ontving uiteindelijk een Wia-uitkering en een aanvullende bijstandsuitkering. Zij heeft met haar werkgever een vaststellingsovereenkomst gesloten, waarmee de arbeidsovereenkomst met wederzijds goedvinden eindigt. Daarin is ook een beëindigingsvergoeding overeengekomen. Volgens betrokkene gaat het om een transitievergoeding en is deze door de gemeente onterecht als inkomen aangemerkt, waardoor de gemeente haar uitkering had ingetrokken. De CRvB stelt dat er geen sprake

kan zijn van een wettelijke transitievergoeding, omdat de situatie dat een arbeidsovereenkomst met wederzijds goedvinden wordt beëindigd niet wordt genoemd in artikel 7:673 lid 1 BW, het artikel waar de wettelijke transitievergoeding in wordt genoemd. De beëindigingsvergoeding moet naar vaste rechtspraak (ECLI:NL:CRVB:2006:AU9495) “worden aangemerkt als inkomen bestemd om te voorzien in de noodzakelijke kosten van het bestaan voor de periode na de ontbinding van de arbeidsovereenkomst, tenzij voldoende en ondubbelzinnig blijkt dat deze vergoeding een andere bestemming heeft”.
ECLI:NL:CRVB:2022:2853

Terecht beëindigingsvergoeding verrekend en boete opgelegd

Ook hier is de arbeidsovereenkomst na langdurige ziekte beëindigd met een vaststellingsovereenkomst. Betrokkene had van haar werkgever begrepen dat de vergoeding als vermogen zou worden gezien. CRvB verwijst naar zijn eerdere uitspraak (ECLI:NL:CRVB:2022:2853): een dergelijke vergoeding geldt in principe als inkomen. Ook had betrokkene tijdig melding moeten maken van de ontvangst van het bedrag, ongeacht of zij meende dat dit inkomen dan wel vermogen was. Daarom is ook de boete terecht.
ECLI:NL:CRVB:2023:1321

Ontvangst niet gemeld

Betrokkene had inkomen uit een deeltijdbaan en aanvullende bijstand. Wegens (langdurige) arbeidsongeschiktheid is de arbeidsovereenkomst met een beëindigingsovereenkomst geëindigd. Betrokkene kreeg een transitievergoeding van ruim € 8.000. Hij had dit niet gemeld. De rechtbank verwijst onder meer naar ECLI:NL:RBNHO:2019:8308. De transitievergoeding is terecht aangemerkt als inkomen en terecht teruggevorderd.
ECLI:NL:RBAMS:2021:6191

Schending inlichtingenplicht

Betrokkene heeft een uitkering. Hij was tijdelijk in dienst bij een bedrijf van de gemeente. Zijn contract werd niet verlengd. Hij kreeg een transitievergoeding. Ook werden zijn openstaande verlofuren uitbetaald. De hoofdvraag in deze casus is, of betrokkene de inlichtingenplicht heeft geschonden door geen melding te maken van de ontvangst van deze middelen. En of het college vervolgens terecht beide bedragen heeft teruggevorderd. De rechtbank oordeelt dat de inlichtingenplicht is geschonden en het college terecht heeft teruggevorderd. ECLI:NL:RBOVE:2021:4788

Niet bruto maar netto verrekenen

Betrokkene had inkomen uit werk en een aanvullende bijstandsuitkering. De arbeidsovereenkomst eindigde met een beëindigingsovereenkomst per 1 maart 2020. De transitievergoeding was € 13.000 bruto. Het college besloot (in

de beschikking op het bezwaar tegen eerdere stopzetting van de bijstand), dat de uitkering per maart 2020 werd gestopt en dat de transitievergoeding als inkomen in de zin van art. 30 Pw werd toegerekend aan de periode van maart 2020 tot en met 30 juni 2022. De rechtbank corrigeerde de berekening en daarmee de periode. Van de bruto transitievergoeding moet eerst belasting worden afgetrokken. De netto transitievergoeding moet worden gedeeld door het netto maandsalaris inclusief vakantiegeld. ECLI:NL:RBMNE:2020:4107

Transitievergoeding geen materiele schadevergoeding

Betrokkene ontving een WW-uitkering, loon uit een arbeidsovereenkomst met PostNL en een aanvullende bijstandsuitkering. De arbeidsovereenkomst werd met een beëindigingsovereenkomst beëindigd. PostNL betaalde een transitievergoeding van ruim € 1.000. De gemeente (in dit geval het samenwerkingsverband) zag de transitievergoeding als inkomen. Zij verrekende deze met de uitkering van 3 maanden. Betrokkene stelt dat de transitievergoeding niet is bedoeld als aanvullende inkomensvoorziening, maar als materiële schadevergoeding. De rechtbank gaat daar niet in mee en verwijst naar uitspraak ECLI:NL:RBNHO:2019:8308. De gemeente heeft terecht verrekend. ECLI:NL:RBZWB:2020:1340

Geen dwingende bestemming, terecht gekort

Betrokkene had een deeltijdbaan en een aanvullende bijstandsuitkering. Bij ontslag kreeg zij een transitievergoeding. Deze had geen dwingende bestemming. Ook was niet gebleken dat betrokkene het bedrag had gebruikt of wilde gebruiken voor re-integratiedoeleinden. Het college had de transitievergoeding terecht gekort op de bijstandsuitkering van betrokkene in de maand waarin zij de transitievergoeding heeft ontvangen. ECLI:NL:RBOBR:2019:2225

Transitievergoeding ook inkomen nu betrokkene langdurig ziek is

Betrokkene ontving een WIA-uitkering. Deze werd lager en betrokkene vroeg een bijstandsuitkering aan. Het college wees de aanvraag af, omdat betrokkene een transitievergoeding van ruim € 16.000 had ontvangen. De rechtbank vergelijkt de vroegere ontslagvergoeding met de transitievergoeding. Volgens haar komen deze wat betreft het recht op bijstand in zoverre overeen dat de transitievergoeding in beginsel wel gezien mag worden als inkomen conform art. 32, lid 1 Pw. Dat geldt ook voor betrokkene die langdurig arbeidsongeschikt is. ECLI:NL:RBNHO:2019:8308

Wel transitievergoeding bij vermindering arbeidsduur

De Hoge Raad heeft op 14 september 2018 bepaald dat bij een substantiële en structurele vermindering van de arbeidsduur recht bestaat op een gedeeltelijke transitievergoeding. Het maakt daarbij niet uit hoe het dienstverband gedeeltelijk is geëindigd. ECLI:NL:HR:2018:1617

Transitievergoeding mogelijk bij ontslag op staande voet

De Hoge Raad heeft op 30 maart 2018 bepaald dat onder omstandigheden ook bij een terecht gegeven ontslag op staande voet recht kan bestaan op een transitievergoeding.

Alleen als er sprake is van ernstige verwijtbaarheid aan de kant van de werknemer is er geen transitievergoeding verschuldigd. Indien echter ernstige verwijtbaarheid ontbreekt, maar wel sprake is van een terecht ontslag op staande voet vanwege een dringende reden kan er toch recht bestaan op een transitievergoeding. ECLI:NL:HR:2018:484

18 maanden van pensioen verwijderd toch recht op volledige transitievergoeding

Het gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft op 13 juli 2017 uitspraak gedaan over recht op transitievergoeding bij 18 maanden van pensioen verwijderd.

In het stelsel van het BW, zoals dat is gewijzigd door de Wet werk en zekerheid (Wwz), heeft de werknemer bij de beëindiging door of vanwege de werkgever van een arbeidsovereenkomst die ten minste 24 maanden heeft geduurd, in beginsel recht op een – forfaitair berekende – transitievergoeding (art. 7:673 BW). Deze transitievergoeding dient enerzijds als compensatie voor het ontslag en anderzijds om de overgang naar een andere baan te vergemakkelijken. De wetgever heeft daarbij gekozen voor een forfaitaire vergoeding, die ook verschuldigd is indien er niet of nauwelijks sprake is van kosten in verband met een overgang naar een andere baan of inkomensverlies. Zo heeft de wetgever het recht op en de hoogte van de transitievergoeding uitdrukkelijk niet gekoppeld aan de ‘schade’ of inkomensverlies. Het gerechtshof oordeelde dat er geen grond bestaat, ook niet als alle genoemde omstandigheden in samenhang worden beschouwd, om toekenning van een volledige transitievergoeding onaanvaardbaar te achten en op die grond te matigen. Dit is niet de bedoeling van de wetgever geweest. ECLI:NL:GHSHE:2017:3263

Gecontroleerd door Stimulansz op 13 december 2024

Onderhuur woning / kostganger

Inkomsten uit onderhuur of kostgeld worden in mindering gebracht op de uitkering van de onderverhuurder, met uitzondering van een klein gedeelte van de (onder)huurprijs of kostgeld.

Voor het gedeelte om een deel van de (onder)huurprijs of kostgeld niet in aanmerking te nemen, is aansluiting gezocht bij de berekening van het vrij te laten bedrag in de schuldsanering. In de vtlb rapporten van de Raad voor de Rechttsbijstand/Bureau Wsnp staat beschreven welke inkomsten in aanmerking moeten worden genomen binnen de schuldsanering.

Hierbij worden forfaitaire bedragen (op dagbasis) buiten beschouwing gelaten. Omgerekend naar maandbedragen, levert dit het volgende op:

Kosten	nutsvoorzieningen	maaltijden
per maand	€ 65,00	€ 290,00

Dit betekent dat de (onder)huurprijs in aanmerking wordt genomen, minus het bovenstaande maandbedrag voor stijgende kosten nutsvoorzieningen. Als er sprake is van een kostganger, wordt ook het actuele maandbedrag kosten maaltijden niet in aanmerking genomen.

Het buiten beschouwing laten van een deel van de (onder)huurprijs of het kostgeld, geldt per onderhuurder of kostganger. Wanneer er sprake is van vier of meer onderhuurders of kostgangers, dan zou er sprake kunnen zijn van de uitoefening van een (pension)bedrijf. Het is mogelijk dat belanghebbende hierdoor als zelfstandige in de zin van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) wordt aangemerkt.

Verhuur woning, 'Onder de Pannen'

Onder de Pannen
In het project van de Regenbooggroep, WPI en Onderwijs, Jeugd en Zorg (OJZ) kunnen daklozen voor maximaal een jaar een kamer huren bij een Amsterdammer met een kamer over. Hiervoor betaalt de huurder een commerciële huurprijs.

Op 13 december 2022 is de wethouder Sociale Zaken ermee akkoord gegaan dat de bijdrage voor uitkeringsgerechtigden die deelnemen aan het project Onder de Pannen wordt verhoogd (besluit: ZD2022-019292) als volgt:

Bedragen opbouw huur:	Oud:	**Met ingang van 13 december 2022:**
Gas water licht	€ 65,-	**€ 90,-**
Maaltijden	€ 150,-	**€180,-**
Huur	€ 140,-	**€ 150,-**
Totaal:	€ 355,-	**€ 420,-**

Heeft de verhuurder een bijstandsuitkering?
Dan zet WPI in het kader van dit project de kostgangersregeling in. De bijstandsgerechtigde mag per maand in totaal maximaal € 420,- (was: 355,-) euro houden wanneer hij een kostganger in huis neemt. De

kostgever mag het volledige bedrag houden, ook als de kosten die hij maakt lager zijn. Een harde eis voor de kostgever (verhuurder) is dat hij voorziet in drie maaltijden per dag voor de kostnemer (huurder). Er hoeft niet gekookt of gezamenlijk gegeten te worden, wel moet dagelijks een hoeveelheid eten voor drie maaltijden in huis aanwezig zijn. In aanmerking komen voor de kostgangersregeling van WPI kan alleen via de Regenbooggroep (RBG). De RBG houdt intakes met alle geïnteresseerden, matcht de koppels, berekent de hoogte van de huur, zorgt voor de ondertekening van de overeenkomsten en begeleidt de deelnemers. Alle afspraken en voorwaarden worden vastgelegd in een kostgangersovereenkomst die huurder en verhuurder beide tekenen. Deze overeenkomst staat juridisch gelijk aan een huurovereenkomst en is bindend.

De Regenbooggroep zorgt ervoor dat de huurovereenkomst (kostgangersovereenkomst) aan WPI wordt gestuurd. Deze overeenkomst is het bewijs dat de klant meedoet aan Onder de Pannen en dat er maximaal € 420,- bovenop de uitkering gehouden mag worden. De taak van WPI is ervoor te zorgen dat de klanten die meedoen aan Onder de Pannen niet gekort worden op de inkomsten uit de kostgangersregeling.

Gecontroleerd op 23 januari 2023